

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 164/2012-15

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 4. apríla 2012 predbežne prerokoval sťažnosť JUDr. Ing. K. M., K., zastúpeného advokátkou JUDr. I. R., K., vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a základného práva na ochranu vlastníckeho práva podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky rozsudkom Krajského súdu v Košiciach č. k. 3 Cob 97/2009-123 z 23. novembra 2010 a postupom predchádzajúcim jeho vydaniu a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť JUDr. Ing. K. M. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 21. marca 2011 faxom (doplnená predložením originálu 22. marca 2011) doručená sťažnosť JUDr. Ing. K. M. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva na súdnu

ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a základného práva na ochranu vlastníckeho práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy rozsudkom Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) č. k. 3 Cob 97/2009-123 z 23. novembra 2010 (ďalej aj „rozsudok krajského súdu z 23. novembra 2010“ alebo „napadnutý rozsudok krajského súdu“) a postupom predchádzajúcim jeho vydaniu.

Sťažovateľ v sťažnosti opísal skutkový stav predchádzajúci podaniu sťažnosti uvádzajúc, že *«... sa listom doručeným Daňovému úradu Košice... dňa 04. 01. 2000 domáhal zrušenia verejnej dražby nehnuteľnosti vo vlastníctve daňového dlžníka S..., s. r. o..., konanej dňa 04. 01. 2000 o 09.00 hod. Daňový úrad Košice... doručil sťažovateľovi podanie s názvom „Návrh na zrušenie dražby – odpoveď“ sp. zn. 695/310/1180/00/Jač zo dňa 10. 01. 2000.*

Daňový úrad Košice... vydal dňa 14. 12. 2000 rozhodnutie o rozvrhu podstaty sp. zn. 695/310/117295/00/Jač zo dňa 14. 12. 2000, ktorým sumu 1 817 816,70 Sk určil ako daňový preplatok.

Sťažovateľ vydal dňa 27. 12. 2000 príkaz na úhradu trov exekúcie oprávneného a trov exekúcie súdneho exekútora príkazaním iných peňažných pohľadávok sp. zn. EX-418/97-246 Oc.

Sťažovateľ vydal dňa 05. 01. 2001 príkaz na úhradu trov exekúcie súdneho exekútora príkazaním iných peňažných pohľadávok sp. zn. EX-926/99-57 Oc.

Sťažovateľ vydal dňa 18. 01. 2001 príkaz na úhradu trov exekúcie oprávneného a súdneho exekútora príkazaním iných peňažných pohľadávok sp. zn. EX-806/99-49 Oc.

Uvedenými príkazmi prikázal sťažovateľ Daňovému úradu Košice..., aby daňový preplatok, ktorý vznikol povinnému na základe rozhodnutia o rozvrhu podstaty zo dňa 14. 12. 2000 vyplatil až do výšiek v týchto listinách uvádzaných pohľadávok na trovy exekúcie súdneho exekútora.

Sťažovateľ doručil Daňovému úradu Košice... výzvu na rešpektovanie zákonnosti sp. zn. Ex-418/97, 926/99 Oc zo dňa 16. 01. 2001, v ktorej poukázal na to, že Daňový úrad Košice... nerešpektoval príkazy na nevyplatenie pohľadávky povinného S..., s r. o. tomuto povinnému. Zároveň upozornil na to, že ďalšími exekučnými príkazmi prikázal vyplatiť tieto pohľadávky prostredníctvom depozitného účtu súdneho exekútora.

Spoločnosť S..., s. r. o. doručila dňa 02. 02. 2001 Daňovému úradu Košice... žiadosť o vrátenie preplatku – doplnenie zo dňa 02. 02. 2001.

Daňový úrad Košice... vydal dňa 07. 02. 2001 rozhodnutie sp. zn. 695/310/14688/01/Jač, ktorým nevyhovel žiadosti spoločnosti S..., s. r. o., o vrátenie preplatku. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že preplatok z rozvrhového uznesenia vo výške 1 817 016,70 Sk bol použitý ako preddavok na úhradu nesplateného penále na dani z pridanej hodnoty a pokuty za nepredloženie daňových priznaní a na rozdiel vo výške 1 759 313,70 Sk, boli vydané súdnym exekútorom exekučné príkazy na prikázanie inej peňažnej pohľadávky a následne bola podaná žaloba na Okresnom súde Košice I o úhradu preplatku uvedenom v rozhodnutí o rozvrhu podstaty. Spoločnosť S..., s. r. o. podala proti tomuto rozhodnutiu odvolanie na Daňový úrad Košice... dňa 21. 02. 2001.

Daňový úrad Košice... vyzval spoločnosť S..., s. r. o. výzvou zo dňa 06. 03. 2001 sp. zn. 695/310/28623/01/Jač na doplnenie odvolania zo dňa 21. 02. 2001.

Spoločnosť S..., s. r. o. doplnila svoje odvolanie podaním zo dňa 15. 03. 2001.

Ústredné daňové riaditeľstvo SR vydalo dňa 23. 04. 2001 rozhodnutie sp. zn. VI/2300/488/2029/2001, ktorým zrušilo rozhodnutie Daňového úradu Košice... sp. zn. 695/310/14688/01/Jač zo dňa 07. 02. 2001 a vrátilo vec na ďalšie konanie a rozhodnutie. V odôvodnení daňové riaditeľstvo uviedlo, že bolo začaté konanie o predbežnej otázke a to až do právoplatného rozsudku Okresného súdu Košice I vo veci poddĺžnickej žaloby, ktorá bola podaná súdnym exekútorom proti správcovi dane.

Daňový úrad Košice... rozhodnutím sp. zn. 695/2300/62268/01/Jač zo dňa 25. 05. 2001 prerušilo konanie vo veci žiadosti daňového subjektu S..., s. r. o. zo dňa 12. 01. 2001, doplnenej listom zo dňa 02. 02. 2001 o vrátenie preplatku z predaja nehnuteľnosti v dražbe dňa 04. 01. 2000, a to až do právoplatného rozhodnutia Okresného súdu Košice I vo veci poddĺžnickej žaloby proti správcovi dane.

Sťažovateľ vyzval Daňový úrad Košice... podaním zo dňa 18. 10. 2002 na rešpektovanie Zákona č. 233/1995 Z. z. Uviedol v nej opätovne skutočnosti uvedené už v jeho výzve zo dňa 16. 01. 2001.

Sťažovateľ sa poddĺžnicou žalobou na plnenie podľa § 315 O. s. p. zo dňa 17. 06. 2003 domáhal od odporcu v 1. rade a odporcu v 2. rade zaplata sumy 820 380 Sk so 17,5 % úrokom zo sumy 195 060 Sk od 09. 01. 2001 do zaplata, zo sumy 384 500 Sk

od 23. 01. 2001 do zaplattenia a zo sumy 240 820 Sk od 28. 12. 2000 do zaplattenia a trovy konania a to všetko do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Žalobu odôvodnil tak, že Daňový úrad Košice... nerešpektoval príkazy na úhradu trov exekúcie.

Okresný súd Košice I výzvou sp. zn. 31 Cb 54/2003 zo dňa 27. 05. 2008 vyzval sťažovateľa na vyjadrenie sa k podaniam odporcu v 1. rade a odporcu v 2. rade. K uvedeným podaniam sa sťažovateľ vyjadril vyjadrením zo dňa 13. 06. 2008.

Sťažovateľ podaním doručeným súdu dňa 27. 04. 2009 doplnil žalobný návrh.

Okresný súd Košice I rozsudkom sp. zn. 31 Cb 54/2003-86 zo dňa 18. 05. 2009 rozhodol tak, že žalobu zamietol a nepriznal odporcovi v 1. rade a odporcovi v 2. rade náhradu trov konania.

Proti rozhodnutiu prvostupňového súdu podal sťažovateľ odvolanie zo dňa 18. 06. 2009.

Krajský súd v Košiciach výzvou sp. zn. 3 Cob 97/2009-113 zo dňa 13. 10. 2010 vyzval sťažovateľa na zdôvodnenie jeho aktívnej legitímácie na podanie návrhu pre účely použitia ustanovenia § 213 ods. 2 O. s. p. K uvedenej výzve sa sťažovateľ vyjadril vyjadrením zo dňa 20. 10. 2010.

Krajský súd v Košiciach rozsudkom sp. zn. 3 Cob 97/2009-123 zo dňa 23. 11. 2010 rozhodol tak, že potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa a účastníkom nepriznal náhradu trov konania. Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia vyplýva, že odvolací súd rozhodol podľa iného ustanovenia právneho predpisu, ktoré pri doterajšom rozhodovaní nebolo použité. V súvislosti s tým vyzval sťažovateľa už citovanou výzvou zo dňa 13. 10. 2010 na vyjadrenie k použitiu ustanovenia § 109 ods. 1 Exekučného poriadku, pričom už v tejto výzve poukázal na to, že z uvedeného hľadiska nie je daná aktívna legitímácia sťažovateľa.»

Sťažovateľ je toho názoru, že napadnutým rozsudkom krajského súdu bolo porušené jeho základné právo domáhať sa zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde zakotvené v čl. 46 ods. 1 ústavy v spojení s právom na ochranu majetku vyplývajúcim z čl. 20 ods. 1 ústavy.

Sťažovateľ v sťažnosti uviedol, že krajský súd zamietol jeho žalobu v konaní o tzv. poddĺžnickej žalobe, čo odôvodnil tým, že podať takúto žalobu podľa § 109 zákona

Národnej rady Slovenskej republiky č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „Exekučný poriadok“) môže len oprávnený v exekučnom konaní. Odvolací súd nepovažoval za potrebné preskúmať odvolacie námietky sťažovateľa proti zamietajúcemu rozsudku súdu prvého stupňa, keďže vec posúdil na základe § 109 ods. 1 Exekučného poriadku dospievajúc k záveru, že súdny exekútor nie je oprávnený na podanie takejto žaloby. Krajský súd preto neskúmal správnosť skutkových a právnych záverov súdu prvého stupňa vychádzajúcich z iného právneho posúdenia veci.

Podľa sťažovateľa je pre posúdenie jeho sťažnosti podstatné, či mu ako súdnemu exekútorovi prislúcha právo podať podľa § 109 ods. 1 Exekučného poriadku poddĺžnícku žalobu.

Sťažovateľ v sťažnosti argumentuje tým, že „§ 196 Exekučného poriadku jednoznačne priznáva exekútorovi za výkon exekučnej činnosti odmenu.

Odmena súdneho exekútora je teda majetkovým právom, ktorému prislúcha rovnaká ochrana ako akémukoľvek inému majetkovému právu akéhokoľvek iného subjektu.

Z... § 200 ods. 3 Exekučného poriadku vyplýva, že trovy exekúcie, vrátane odmeny súdneho exekútora, tento vymôže niektorým zo spôsobov určeným na vymoženie peňažnej pohľadávky, a to vydaním príkazu na úhradu trov exekúcie.

Toto zákonné ustanovenie teda stavia pohľadávku odmeny súdneho exekútora, pokiaľ ide o spôsob jej vydobytia na roveň akejkoľvek inej peňažnej pohľadávke vymáhanej v exekučnom konaní.

V predmetnej veci sťažovateľ postupoval spôsobom, ktorý mu vyplýval z citovaných ustanovení Exekučného poriadku. V súlade s... § 107 Exekučného poriadku vydal príkaz na vykonanie exekúcie prikázaním pohľadávky.“

Podľa názoru sťažovateľa je nepochybné, že má ako súdny exekútor „v tejto časti exekučného konania po vydaní príkazu na úhradu trov exekúcie v časti týkajúcej sa odmeny súdneho exekútora práva a povinnosti, aké zákon priznáva oprávnenému. Exekučný poriadok neobsahuje žiadne ustanovenie, ktoré by súdneho exekútora pri vymáhaní svojej

odmeny akokoľvek znevýhodňovalo oproti iným subjektom – oprávneným, ktorých peňažné pohľadávky v exekúcii vymáha. Ak by bolo úmyslom zákonodarcu pre prípad, že sú niektorým zo spôsobov exekúcie vymáhané trovy exekúcie, konkrétne odmena súdneho exekútora, nepochybné by túto odlišnosť explicitne uviedol do ustanovení Exekučného poriadku.

... v Exekučnom poriadku nie je ustanovenie, ktoré by vylučovalo svoje použitie pre prípad, že by sa niektorým zo spôsobov exekúcie vymáhala odmena súdneho exekútora.

So zreteľom na uvedené, potom... § 109 ods. 1 Exekučného poriadku dáva tomu, v prospech koho je vymáhaná pohľadávka spôsobom exekúcie – prikázaním pohľadávky, právo domáhať sa vo vlastnom mene od dlžníka povinného na jeho všeobecnom súde vyplatenia pohľadávky.

Je pravdou, že ustanovenie Exekučného poriadku ani v prípade vymáhania pohľadávky prikázaním iných peňažných pohľadávok nepoužíva pojem súdny exekútor, ale len oprávnený, ale tento pojem nepoužíva pre označenie toho, koho pohľadávka (nárok) sa vymáha v časti upravujúcej exekúciu prikázaním pohľadávky ani v jednom ustanovení. Pritom je však nesporné, že tým, koho nárok sa týmto spôsobom vymáha, môže byť nielen oprávnený, ale aj exekútor vymáhajúci svoju pohľadávku – odmenu súdneho exekútora.

Tým, že... § 200 ods. 3 Exekučného poriadku výslovne uvádza, že exekútor vymôže svoju pohľadávku odmeny niektorým zo spôsobov určených na vymoženie peňažnej pohľadávky, nerobí zákon rozdiel medzi pohľadávkou oprávneného a pohľadávkou súdneho exekútora na jeho odmenu súdneho exekútora.“

Sťažovateľ je presvedčený o tom, že interpretácia a aplikácia § 109 ods. 1 Exekučného poriadku, ktorá bola právnym základom napadnutého rozsudku krajského súdu, je v rozpore so zásadou rovnakého obsahu a rovnakej ochrany vlastníckeho práva zakotveného v čl. 20 ods. 1 ústavy.

Bez toho, že by táto nerovnosť vyplývala priamo zo zákona, teda, aby bolo vlastnícke právo a nárok na jeho ochranu obmedzené výslovným znením zákona, podľa sťažovateľa „Krajský súd v Košiciach napadnutým rozsudkom uprel sťažovateľovi možnosť domáhať sa rovnakým spôsobom ochrany svojho vlastníckeho práva (vymáhaním svojej pohľadávky)

v súdnom konaní. Krajský súd v Košiciach tak nielen, že porušil právo na ochranu vlastníckeho práva sťažovateľa, ale aj jeho právo domáhať sa tejto ochrany v súdnom konaní.“

Sťažovateľ preto navrhol, aby ústavný súd o jeho sťažnosti rozhodol týmto nálezom:

„Právo sťažovateľa, JUDr. Ing. K. M. domáhať sa zákonom ustanoveným postupom svojho práva na súde zakotvené v článku 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, a jeho práva na ochranu majetku vyplývajúce z článku 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, bolo rozsudkom Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 3 Cob 97/2009-123 zo dňa 23. 11. 2010 a postupom, ktorý mu predchádzal, porušené.

Ústavný súd Slovenskej republiky zakazuje Krajskému súdu v Košiciach pokračovať v porušovaní namietaných práv sťažovateľa.

Ústavný súd Slovenskej republiky zrušuje rozsudok Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 3 Cob 97/2009-123 zo dňa 23. 11. 2010 a vracia vec Krajskému súdu v Košiciach na ďalšie konanie.

Odporca je povinný nahradiť sťažovateľovi všetky trovy tohto konania.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na ktorých prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

O zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti ide vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (napr. I. ÚS 66/98, I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03).

Podľa čl. 20 ods. 1 ústavy každý má právo vlastníť majetok. Vlastnícke právo všetkých vlastníkov má rovnaký zákonný obsah a ochranu...

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy sa môže každý domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Ústavný súd predbežne prerokoval sťažnosť sťažovateľa podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde a skúmal, či neexistujú dôvody na jej odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Sťažovateľ namieta porušenie svojich označených základných práv rozsudkom krajského súdu z 23. novembra 2010.

Ústavný súd vo svojej judikatúre konštantne zdôrazňuje, že pri uplatňovaní svojej právomoci nezávislého súdneho orgánu ústavnosti (čl. 124 ústavy) nemôže zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov, a že jeho úloha sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách (napr. I. ÚS 13/01).

V danom prípade je relevantnou aj judikatúra ústavného súdu, v zmysle ktorej na skúmanie prípustnosti návrhu na začatie súdneho konania, jeho opodstatnenosti, dodržania zákonných lehôt, oprávnenosti navrhovateľa takýto návrh podať, právomoci o ňom konať a rozhodnúť či splnenia iných zákonom ustanovených náležitostí je zásadne príslušný orgán, ktorý rozhoduje o merite návrhu. Preto právomoc konať o veci, ktorej sa návrh týka, v sebe obsahuje aj právomoc skúmať to, či návrh zodpovedá tým podmienkam, ktoré pre konanie o ňom ustanovuje príslušný procesný kódex. Ingerencia ústavného súdu do výkonu tejto právomoci všeobecných súdov je opodstatnená len v prípade jeho nezlučiteľnosti s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou (I. ÚS 74/02, I. ÚS 115/02, I. ÚS 46/03). V tejto súvislosti ústavný súd konštatuje, že uvedené obdobie platí, aj pokiaľ ide o skúmanie aktívnej legitímácie navrhovateľa.

Z obsahu sťažnosti vyplýva, že jej podstatou je nesúhlas sťažovateľa s právnym názorom krajského súdu vysloveným v napadnutom rozsudku týkajúcim sa otázky aktívnej legitímácie sťažovateľa na podanie poddĺžnickej žaloby podľa § 109 ods. 1 Exekučného poriadku.

Podľa § 109 ods. 1 Exekučného poriadku ak dlžník povinného nevyplatí oprávnenému alebo exekútorovi, ak sa na tom oprávnený s exekútorom písomne dohodol, pohľadávku bezodkladne po tom, keď sa mu doručil exekučný príkaz alebo keď sa stala pohľadávka splatnou, môže sa oprávnený domáhať vo vlastnom mene od dlžníka povinného na jeho všeobecnom súde vyplatenia pohľadávky. Nesmie však s dlžníkom povinného, ak ide o túto pohľadávku, uzavrieť na úkor povinného zmier, ani odpustiť jej zaplatenie.

Dlžník povinného si v takomto prípade nemôže započítať ani svoju vlastnú pohľadávku, ktorú má voči oprávnenému.

Z podstaty veci vyplýva, že krajský súd potvrdil zamietajúci rozsudok okresného súdu z 18. mája 2009 bez toho, aby preskúmal dôvody odvolania sťažovateľa, pretože podľa jeho názoru sťažovateľ nebol aktívne legitimovanou osobou na podanie poddĺžnickej žaloby podľa § 109 ods. 1 Exekučného poriadku.

Ústavný súd posúdil sťažovateľom napadnutý rozsudok krajského súdu, v ktorom krajský súd okrem iného citoval súvisiace zákonné ustanovenia Exekučného poriadku uvádzajúc: „Podľa... § 105 ods. 1 zák. č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti... exekúcia prikázaním inej peňažnej pohľadávky než pohľadávky z účtu v banke sa vykoná prikázaním tejto pohľadávky oprávnenému. Exekúcia postihuje povinného len do výšky pohľadávky oprávneného a jej príslušenstva (§ 105 ods. 3 Exekučného poriadku).

Podľa § 106 ods.1, 2 Exekučného poriadku exekútor poverený vykonaním exekúcie: a/ prikáže dlžníkovi povinného, aby po doručení príkazu na začatie exekúcie prikázaním pohľadávky nevyplatil túto pohľadávku povinnému, b/ upovedomí o začatí exekúcie prikázaním pohľadávky oprávneného a povinného a povinnému zakáže, aby po tom keď sa mu doničí upovedomenie o začatí exekúcie akokoľvek nakladal so svojou pohľadávkou až do výšky vykonateľnej pohľadávky a jej príslušenstva. Exekútor doručí príkaz na začatie exekúcie dlžníkovi povinného do vlastných rúk.

Podľa § 107 ods. 1, 2 Exekučného poriadku exekútor vydá exekučný príkaz (príkaz na vykonanie exekúcie prikázaním pohľadávky) po uplynutí lehoty na vznesenie námietok alebo po tom, keď mu bolo doručené rozhodnutie súdu o námietkach, ktorým sa námietky zamietli (§ 50). Exekučný príkaz sa doručí oprávnenému, povinnému a dlžníkovi povinného. Povinnému a dlžníkovi povinného sa doručí do vlastných rúk.

Podľa § 108 ods. 1, 2, 3 Exekučného poriadku povinný stráca právo na vyplatenie pohľadávky dňom, keď sa dlžníkovi povinného doručil príkaz na začatie exekúcie. Ak nie je pohľadávka povinného splatná po doručení exekučného príkazu, vyplatí dlžník povinného oprávnenému, ak sa oprávnený s exekútorom písomne nedohodol inak, len čo sa stane

splatnou. Výplatou oprávnenému, ak sa oprávnený s exekútorom písomne nedohodol inak, sa 'oslobodí dlžník povinného od svojej povinnosti voči povinnému.“

Krajský súd ďalej uviedol:

„Z citovaných zákonných ustanovení vyplýva, že inou peňažnou pohľadávkou než pohľadávkou z účtu v banke je každá pohľadávka povinného, voči inej osobe, ktorej predmetom je peňažné plnenie. Príkaz dlžníkovi povinného obsahujúci arestatórium znamená začatie exekúcie a zákaz vyplatiť exekvovanú pohľadávku povinnému. Predpokladom účinného príkazu je nielen jeho doručenie dlžníkovi povinného do vlastných rúk, ale aj presné označenie postihovanej peňažnej pohľadávky, ktorého základom je identifikácia právneho dôvodu vyplývajúceho z konkrétneho zmluvného vzťahu alebo inej právnej skutočnosti, ktorá môže založiť právo na zaplatenie peňažnej sumy. Presne musí byť označená aj osoba dlžníka povinného spôsobom, ktoré predpisujú právne predpisy pri fyzických osobách i právnických osobách, prípadne pokiaľ ide o štát a jeho orgány a organizácie, ktoré majú právnu subjektivitu. Upovedomenie oprávneného a povinného o začatí exekúcie pre povinného znamená zákaz akokoľvek nakladať so svojou pohľadávkou až do výšky vymáhaného nároku a jeho príslušenstva. Povinný po doručení upovedomenia teda nesmie pohľadávku postúpiť, odpustiť, založiť, započítať, dohodnúť jej zabezpečovací prevod, prípadne urobiť dohodu a podobne. Povinný stráca právo na vyplatenie pohľadávky dňom, keď sa jeho dlžníkovi doručil príkaz na začatie exekúcie, avšak len do výšky vymáhaného nároku a jeho príslušenstva. Vyplatenie pohľadávky povinného jeho dlžníkom predpokladá splatnosť tejto pohľadávky a jej vyplatenie oprávnenému má rovnaké hmotnoprávne dôsledky ako splnenie dlhu. Dlžník povinného sa v takomto prípade oslobodzuje od svojej povinnosti voči povinnému.“

Krajský súd v nadväznosti na citáciu § 109 Exekučného poriadku poukázal na to, že *„Z citovaného zákonného ustanovenia vyplýva, že pokiaľ nedošlo k vyplateniu pohľadávky oprávnenému, oprávnený získava procesnú aktívnu legitímáciu na podanie žaloby proti dlžníkovi povinného tak, že žalobné právo vzniká v deň nasledujúci po tom, čo bol dlžníkovi doručený exekučný príkaz na vyplatenie splatnej pohľadávky, ak k vyplateniu nedošlo, alebo v deň nasledujúci po jej splatnosti, ak nastala neskôr, až po doručení exekučného*

prikazu a ak k jej vyplateniu oprávnenému nedošlo. Dôvod, pre ktorý dlžník povinného túto pohľadávku vo výške vymáhaného nároku a jeho príslušenstva nezaplatil, nie je rozhodujúci, nevyžaduje sa ani jeho zavinenie a stačí, že nedošlo k vyplateniu jestvujúcej a splatnej pohľadávky v rozsahu určenom týmto spôsobom exekúcie. Konanie sa teda začína žalobou, ktorej právnym dôvodom je § 109 Exekučného poriadku skutkovo identifikovaný nevyplatením prikázanej pohľadávky po jej splatnosti.“.

So zreteľom na uvedené krajský súd konštatoval, že sťažovateľ ako súdny exekútor „nie je účastníkom konania, ktoré bolo vyvolané exekučným konaním, čo je aj konanie podľa §109 Exekučného poriadku a aktívne legitimovaním na podanie takejto žaloby jej oprávnený, tak ako to striktne vyplýva z citovaného zákonného ustanovenia § 109. Súdny exekútor je účastníkom konania v zmysle § 37 Exekučného poriadku, ak súd rozhoduje o trovách exekúcie t. j. v rámci exekučného konania, kedy účastníkom konania je aj poverený exekútor. Z... § 109 Exekučného poriadku je zrejmé a nepochybné, že len oprávnený môže uplatniť ako príslušenstvo svojej pohľadávky svoje trovy základného konania a aj exekučného konania, nakoľko len oprávnený je nositeľom práv a povinnosti a táto aktívna legitimácia oprávneného je mu priznaná zákonom.

Keďže v prejednávanej veci si poddlžníckou žalobou uplatnil peňažnú pohľadávku v zmysle ním vydaných exekučných príkazov súdny exekútor voči dlžníkovi povinného, avšak v zmysle... § 109 Exekučného poriadku súdny exekútor nie je aktívne legitimovaným na podanie takejto žaloby, pričom z obsahu spisu nevyplýva a zo strany žalobcu ani nebolo tvrdené, že by sa na tom oprávnený písomne dohodol.“.

V závere krajský súd dodal, že „súdny exekútor ako súdom poverená osoba na vykonanie exekúcie, a to vychádzajúc z ustanovení Exekučného poriadku, nie je týmto rozhodnutím ukrátený na svojich právach a má možnosť v exekučnom konaní vymôcť trovy exekúcie od povinného a pre prípad nemožnosti ich vymoženia od povinného, má možnosť a to v súlade s platnou právnou úpravou (s ustanovením Exekučného poriadku) uplatniť ich náhradu u oprávneného.“.

Vychádzajúc z odôvodnenia napadnutého rozsudku krajského súdu sú zrejmé dôvody, na základe ktorých tento súd ako súd odvolací dospel k záveru o nedostatku aktívnej legitímácie sťažovateľa na podanie poddžníckej žaloby podľa § 109 ods. 1 Exekučného poriadku, pričom tieto dôvody nemožno považovať za odporujúce pravidlám logiky alebo ich označiť za neodôvodnené a nepreskúmateľné.

Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu nie je tento nezávislý súdny orgán ochrany ústavnosti súčasťou systému všeobecných súdov a kompetencie ústavného súdu nenahrádzajú postupy a rozhodnutia všeobecných súdov a zásadne sa nepoužívajú na skúmanie tvrdenej vecnej nesprávnosti, pretože ústavný súd nie je opravnou inštanciou vo vzťahu k všeobecným súdom. Kritériom rozhodovania ústavného súdu musí byť najmä intenzita, akou malo byť zasiahnuté do ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou zaručených základných práv alebo slobôd, a v spojitosti s tým zistenie, že v okolnostiach prípadu ide o zásah, ktorý zjavne viedol k obmedzeniu, resp. odopretiu základných práv alebo slobôd (m. m. IV. ÚS 238/07, I. ÚS 447/2011, IV. ÚS 501/2011).

Ústavný súd ďalej zdôrazňuje, že jeho primárnou úlohou v konaní o sťažnostiach podľa čl. 127 ústavy nie je podávať výklad právnych predpisov, ktoré všeobecný súd v dotknutom konaní pred ním aplikuje. Za výklad a aplikáciu zákonov, ale aj za dodržiavanie základných práv a slobôd je na prvom mieste zodpovedný všeobecný súd. Výklad právnej normy a jej uplatnenie všeobecným súdom musí byť v súlade s ústavou (čl. 144 ods. 1 a čl. 152 ods. 4 ústavy) a ústavný súd iba posudzuje, či príslušný výklad právnej normy aplikovanej v konkrétnych okolnostiach prípadu (v danej veci Exekučného poriadku) je racionálne akceptovateľný alebo či nie je popretím jej účelu, podstaty a zmyslu.

Ústavný súd v uvedenej súvislosti ďalej poznamenáva, že na interpretáciu vo veci aplikovaných ustanovení Exekučného poriadku je zásadne príslušný všeobecný súd. Skutočnosť, že sťažovateľ zastáva iný právny názor, než prijal v tejto veci krajský súd, nemôže sama osebe viesť k záveru o jeho zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť právny názor krajského súdu svojím vlastným. O svojvôli pri výklade alebo aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom,

v tomto prípade krajským súdom, by bolo možné uvažovať vtedy, ak by sa jeho názor natoľko odchyľil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (m. m. I. ÚS 115/02). Podľa ústavného súdu však posúdenie aktívnej legitímácie sťažovateľa na podanie poddĺžnickej žaloby podľa § 109 ods. 1 Exekučného poriadku zo strany krajského súdu takéto nedostatky nevykazuje a odôvodneniu právneho názoru krajského súdu v napadnutom rozsudku sa nedá vyčítať svojvoľnosť.

Ústavný súd vychádzajúc z odôvodnenia rozhodnutia krajského súdu konštatuje, že sa nestotožňuje s argumentmi sťažovateľa uvedenými v sťažnosti a podľa jeho názoru rozsudok krajského súdu v danom prípade nemožno považovať za arbitrárny, nesprávny a nelogický len preto, že sa nezhoduje s právnymi názormi sťažovateľa.

Prvoradou úlohou ústavného súdu je ochrana ústavnosti, a nie ochrana zákonnosti, čo je aj prejavom doktríny, že všeobecný súd pozná právo („iura novit curia“). Je v právomoci všeobecných súdov vykladať a aplikovať zákony. Pokiaľ tento výklad nie je arbitrárny a je náležité zdôvodnený, ústavný súd nemá príčinu doň zasahovať (m. m. napr. I. ÚS 19/02, I. ÚS 50/04, IV. ÚS 238/05, II. ÚS 357/06).

Na tomto základe ústavný súd konštatuje, že napadnutý rozsudok krajského súdu je riadne odôvodnený a z ústavného hľadiska udržateľný, čo nesignalizuje reálnu možnosť porušenia čl. 46 ods. 1 ústavy.

Ústavný súd preto sťažnosť sťažovateľa v tejto časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

V súvislosti s namietaným porušením základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy poukazuje ústavný súd na svoju stabilizovanú judikatúru (napr. II. ÚS 78/05, IV. ÚS 301/07, IV. ÚS 14/2012), ktorej súčasťou je aj právny názor, že všeobecný súd zásadne nemôže byť sekundárnym porušovateľom základných práv a práv hmotného charakteru, ku ktorým patrí aj základné právo vyplývajúce z čl. 20 ods. 1 ústavy, ak toto porušenie nevyplýva z toho, že všeobecný súd súčasne porušil ústavnoprocené princípy

vyplývajúce z čl. 46 až čl. 48 ústavy, resp. čl. 6 ods. 1 dohovoru. O prípadnom porušení základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy napadnutým rozsudkom krajského súdu by bolo možné uvažovať zásadne len vtedy, ak by zo strany všeobecného súdu primárne došlo k porušeniu niektorého zo základných práv, resp. ústavnoprocených princípov vyjadrených v čl. 46 až čl. 48 ústavy, resp. v spojení s ich porušením (IV. ÚS 326/07).

Vychádzajúc z uvedeného ústavný súd uzavrel, že medzi napadnutým rozsudkom krajského súdu a obsahom základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy neexistuje taká príčinná súvislosť, ktorá by naznačovala reálnu možnosť vysloviť jeho porušenie po prípadnom prijatí sťažnosti na ďalšie konanie. Z uvedeného dôvodu ústavný súd aj pri predbežnom prerokovaní tejto časti sťažnosti rozhodol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde o jej odmietnutí z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti bolo už bez právneho dôvodu zaoberať sa aj ďalšími návrhmi sťažovateľa v nej uplatnenými.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 4. apríla 2012